

dasun 2011

danube
seniors' universities

ДАСУН

ДУНАВСКИ УНИВЕРСИТЕТИ
ЗА ВЪЗРАСТНИ

www.dasun.eu

BADEN-
WÜRTTEMBERG
STIFTUNG
Wir bilden Zukunft

Heidehof
Stiftung

ZAWIW

РУСЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
"АНГЕЛ КЪНЧЕВ"

ДАСУН

**ДУНАВСКИ
УНИВЕРСИТЕТИ
ЗА ВЪЗРАСТНИ**

www.dasun.eu

BADEN-
WÜRTTEMBERG
STIFTUNG
Wir leben Zukunft.

Heidehof
Stiftung

ZAWW

2

КОНЦЕПЦИИ ЗА АКАДЕМИЧНА ПРОГРАМА ЗА НЕПРЕКЪСНАТО ОБУЧЕНИЕ НА ВЪЗРАСТНИ ХОРА КАТО МОСТ МЕЖДУ НАУКАТА И ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата концепция за академична програма за непрекъснато обучение на възрастни европейски граждани е подготвена в рамките на проекта „ДАСУН – Дунавски университети за възрастни“.

Концепцията е адресирана основно към целевата група „възрастни хора“, „хора от третата възраст“, „хора на възраст 50+“, които се интересуват от по-нататъшно обучение с цел повишаване на компетенциите си и възможностите за активно социално включване. Тя е съобразена с условията на живот в България и, в частност, в Русенска област.

Основна, далечна цел на инициативата е да допринесе за укрепване ролята на хората от третата възраст в процеса на граждански диалог на всички нива, на обмен на идеи и знания между поколенията, нациите и културите, насочен към подобряване на социалната среда на регионално и местно равнище в страните от Дунавския регион, чрез организиране на качествено непрекъснато обучение.

Основна, близка цел на проекта е да се разработят концепции за академична програма за непрекъснато обучение на възрастни хора като мост между науката и гражданското общество.

Обучението трябва:

- ✓ да бъде нов свят, в който се съчетават съвременните научни знания и възможности на новите технологии с личния опит, уменията и специфичните квалификации на възрастните хора.
- ✓ да създава условия за сътрудничество между поколенията чрез обмяна на идеи, формулиране на общи стратегии и др. с цел

3

изучаване, запазване и популяризиране на културно-историческото богатство на Русенския регион и на другите държави в Дунавския регион;

- ✓ да формира и развива компетенции за активно социално включване за постигане целите за общественото развитие в рамките на Европейската общност;

В България, за разлика от много други държави като Германия, Словения, Сърбия, Чехия, Румъния, Норвегия и др. няма университет, който да обучава възрастни хора.

Пенсионери на РУ „А. Кънчев - среща с академичното ръководство

Хората на възраст 50+ са групата, която има най-съществен принос в реализирането на демократичния преход в България и, по-същество, тя е най-засегната група от него.

Но опитът на тези хора, връзките им с бизнеса и с академичната общност трябва да бъдат използвани по-успешно за развитието на Дунавския регион.

Проектът трябва:

- ✓ да допринесе за изграждане на мост между университетите и неправителствените организации в участващите Дунавски държави;
- ✓ да ускори процесите на подготовка за обучение през целия живот и на активно стареене на възрастните хора в Дунавския регион.

Актуални задачи за постигане на целите са:

- ✓ Да се разработят програми за продължаващо обучение на целевите групи възрастни хора в Дунавския регион, осъществявано в университетите.
- ✓ Да се разработи система от условията за качествено обучение през целия живот на възрастни в университетите - партньори в Дунавския регион.
- ✓ Да се осигурят условия за по-възрастните хора за самообучение, усъвършенстване на своите компетенции и прилагането им в решаването на значими проблеми.
- ✓ Да се обменят примери за добра практика между институциите за обучение на възрастни.
- ✓ Създаване на мрежа от граждански организации и от институции, които обучават възрастни хора от Дунавския регион.

СПОНСОРИ И ПАРТНЬОРИ

Спонсори

Baden-Wuerttemberg Stiftung

Heidehof Stiftung

Партньори

Германия:

Център за продължаващо обучение към Университета в гр. Улм

Университет в гр. Улм

Румъния:

Университета в гр. Крайова

Румънска асоциация „Прозорец”

6

Сърбия:

Университет в гр. Белград

Национална фондация за възрастни хора
„д-р Л.Лазаревич”

Университет за третата възраст

България:

Държавен университет по библиотекознание и
информационни технологии, гр. София

Асоциация на университетските библиотеки

България:

Русенски университет „А. Кънчев”

Съюз на Пенсионерите 2004, секция - Русе

www.pension-bg.org

7

Координатор:

доц. д-р инж. Николай Михайлов, Зам.-ректор на
Русенски университет "А. Кънчев"

Изследователи:

Г-н Йордан Казаков, Председател на
Съюз на пенсионерите 2004, секция - Русе

и

доц. д-р Емилия Великова
Зам.-декан на Факултет Природни науки и образование при
Русенски университет "А. Кънчев"

Технически изпълнител

г-н Емил Къостебеков
Русенски университет "А. Кънчев"

Административен отговорник

г-жа Йорданка Пенева
Русенски университет "А. Кънчев"

НАУКИ, КОИТО СА В ОСНОВАТА НА КОНЦЕПЦИЯТА

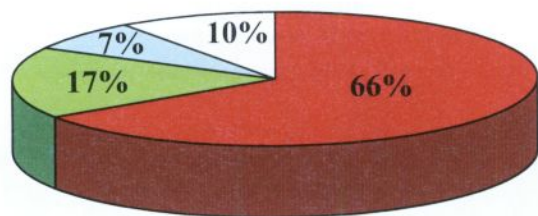
Науките, които са база в обучението на възрастните хора, не могат да бъдат изброени, но могат да бъдат обобщени, от гледна точка на нуждите на хората от третата възраст в Русенския регион.

С методическата помощ на екипа на Центъра за продължаващо обучение в гр. Улм, Германия (ZAWIW) беше разработен изследователски инструмент (въпросник) за изучаване на желанията на хората от третата възраст и нуждите от овладяване на конкретни знания и формиране и развиване на специфични умения.

Изследването беше проведено на 19 март, 2011г. с 41 участника.

93% от пенсионерите се интересуват от развиване на умения за работа с компютри и Интернет.

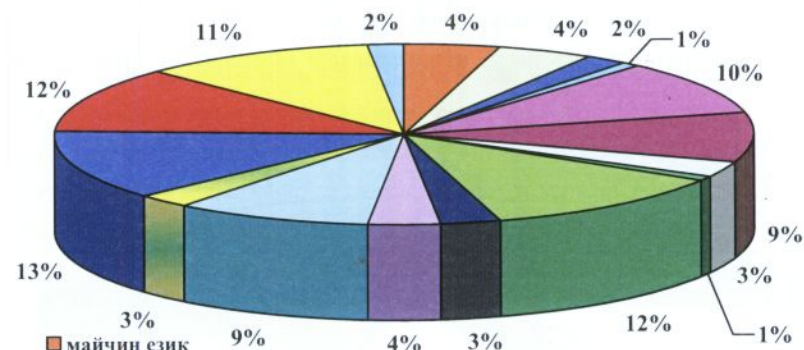

- да, в курс за начинаещи
- да, в курс за напреднали
- не, нямам никакъв интерес
- да, но нямам пари за това

Пенсионерите желаят да участват в курсове, свързани с:

- ✓ здравословен начин на живот (13%);
- ✓ нашето и чуждестранното културно-историческо наследство (12%);
- ✓ дейности между поколенията (12%);
- ✓ как да търсим полезна информация за болести и лечението им (11%);
- ✓ Интернет, персонален компютър и форми на приложение (10%).
- ✓ културното развитие (художественото творчество, литература, музика) (9%);
- ✓ придобиване на умения за общуване (9%);
- ✓ научни курсове по хуманитарни науки (психология, история, социология, икономика) (4%).

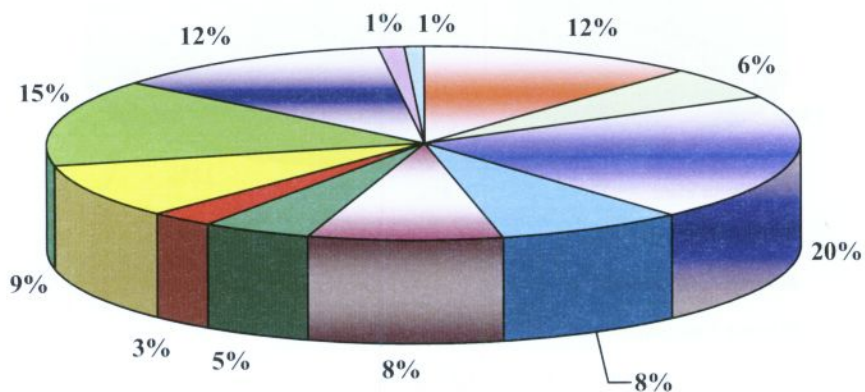
Пенсионерите се интересуват от изучаване на езици, особено, от български език (4%), английски език (4%), руски език (2%) и френски език (1%). Някои пенсионери желаят да участват в граждански активност / доброволен труд (3%), научни курсове по хуманитарни науки (психология, история, социология, икономика) (3%), съвременна работа в екип, проектна работа (3%). Само 1% от анкетираните желаят да се обучават в предприемачество.

- майчин език
- чужд език (английски)
- чужд език (руски)
- чужд език (френски)
- Интернет, персонален компютър и форми на приложение
- придобиване на умения за общуване
- граждански активност / доброволен труд
- предприемачество
- дейности между поколенията
- научни курсове по естествени науки (медицина, екология, география)
- научни курсове по хуманитарни науки (психология, история, социология, икономика)
- културното развитие (художественото творчество, литература, музика)
- съвременна работа в екип, проектна работа
- здравословен начин на живот
- нашето и чуждестранното културно-историческо наследство
- как да търсим полезна информация за болести и лечението им
- други

Друга съществена част от изследването е анализът на очакванията на пенсионерите от участие в продължаващо обучение.

Очакванията от участие в продължаващо обучение са представени на фигурата:

- искам да разбера по-задълбочено някои интересни области;
- да се забавлявам
- да се събирам с хора, които имат сходни интереси с моите;
- да съм заедно с приятелите / партньора ми;
- да запазя психическото си здраве;
- да предотвратя скуката;
- да не чувствам самота;
- да реализирам това, за което не съм имал време по-рано;
- да следя новите социални процеси;
- да имам възможност за дискусии с други хора, и с по-младите;
- да увелича шансовете си за работа;
- други

Т.е. очакванията са, както следва

- ✓ да се събирам с хора, които имат сходни интереси с моите (20%);
- ✓ да следя новите социални процеси (15%);
- ✓ искам да разбера по-задълбочено някои интересни области (12%);
- ✓ да имам възможност за дискусии с други хора, и с по-младите (12%);
- ✓ да реализирам това, за което не съм имал време по-рано (9%);
- ✓ да съм заедно с приятелите / партньора ми (8%);
- ✓ да запазя психическото си здраве (8%).

Науките, които са в основата на Академичния ден, организиран за пенсионерите от Русенска област, са следните:

Група А. Герагогика, Андрагогика, Етнология, Медицина, Физическа култура и спорт, Методика на обучението по физическа култура и спорт, Психология, Социология, Педагогика и др. Групата е определена от нуждата от знания за осигуряване на здравословен начин на живот, запазване на психическото здраве.

Основната цел на обучението е изучаване на характеристиките на хората от третата възраст, условията за подобряване начина им на живот и добри практики на решаване на конкретни здравословни или психологически проблеми.

Група Б. Архитектура, Етнология, Фолклористика, Антропология, История, Изкуство и др. Групата е определена от:

- ✓ интереса към чуждото и българското културно-историческо наследство и към културното развитие на личността в художественото творчество, литературата, музиката;
- ✓ желанието за социално общуване;
- ✓ желанието за изучаване на нови области;
- ✓ знанията и уменията за представяне на традиции и обичаи.

Целта на обучението е изучаване и популяризиране на нашето и чуждото културно-историческо наследство като база за осъзнаване на националната и европейска идентичност и за бъдещо сътрудничество с пенсионерски организации от други държави.

Група В. Социална педагогика, Възрастова педагогика, Психология, Социология и др. Групата е определена от нуждата на възрастните от общуване с младите, от желанието им за откриване на методи и средства за предаване на специфични знания и умения, както в конкретна професионална област, така и в традиции, обичаи, житейски ситуации.

Основната цел на обучението е изучаване на възрастовите характеристики и формиране на общност на пенсионери и младежи за обмяна на знания и опит в конкретни области.

Група Д. Компютрни науки (Организация на компютъра, Компютърни системи и Интернет, Мултимедийни системи и технологии в обучението), Герагогика, Социална педагогика и др. Групата е определена от нуждата и желанието на пенсионерите за общуване с младите хора и с хора със сродни интереси, за придобиване на умения за общуване, за следене на новите социални процеси, за търсене и обмен на полезна информация за болести и лечението им, за използване на компютъра за създаване на музика и др. в условията на съвременните компютърни и комуникационни технологии.

Основната цел на обучението, базирано на тази група науки, е създаване на общност, която активно комуникира чрез новите техники и технологии.

Други науки, интересни за пенсионерите от Русенска област са Европейско законодателство за възрастните хора, Лобиране и ефективни лобистки практики, Компютърна графика и др. установени чрез разговори.

Формирани бяха следните групи за обучение:

Група А. Здравословен начин на живот.

Група Б. Българското и чуждестранното културно-историческо наследство - пътуване от миналото към утрешния ден.

Група В. Солидарността между поколенията – послание към бъдещето.

Група Д. Компютърна грамотност и сърфиране в Интернет.

Обучението в първите три групи беше осъществено на 14 June, 2011, а в последната група беше провеждано всяка събота в зала 2.101.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА АКДЕМИЧНИЯ ДЕН

Бяха проведени много срещи и дискусии на членовете на екипа на проекта с ръководството на РУ „А. Кънчев” и с ръководството на СП’2004 – Русе.

Среща с партньорите по Интернет

Пресконференция

Участие на Българска телеграфна агенция,
Радио - телевизионен център – Русе, електронни медии

Срещата на пенсионерите с академичното ръководство на РУ „А. Кънчев”

На срещата бяха представени проектите ДАСУН и ДАНЕТ, както и подготовката на академичния ден от доц. д-р Н. Михайлов, Зам.-ректор на РУ „А. Кънчев“ и координатор. Беше проведена анкета за проучване желанията за участие и в академичния ден.

Инж. Й. Казаков представи двата проекта и покани пенсионерите, участници в традиционните събития „Шарено хоро“ и „Талантът възраст няма“, организирани от СП’2004-Русе, да участват в академичния ден. Бяха раздадени много информационни материали.

Шарено хоро

Шарено хоро

Талантът възраст няма

ПРОВЕЖДАНЕ НА АКАДЕМИЧЕН ДЕН

Официални гости на „Академичен ден“ бяха инж. Орлин Лазаров, Зам.-кмет на Община Русе, доц. д-р Борислав Ангелов, Зам.-ректор на РУ „А. Кънчев“, г-н Руденко Йорданов, председател на Български червен кръст.

Зам.-кметът на Община Русе, инж. Орлин Лазаров, откри академичния ден с пожелания за здраве и възможности за участие в много Европейски проекти за продължаващо обучение на възрастни.

Пожелания за успешно обучение и здраве през този ден отправиха и останалите гости.

За първи път в България, организация на пенсионери участва в международен Европейски проект

Доц. д-р Емилия Великова, Зам.-декан на Факултет Природни науки и образование и изследовател представи проектите ДАСУН и ДАНЕТ, създадени от г-жа Кармен Щаделхофер от Център за продължаващо обучение към Университета в гр. Улм, Германия.

Академичният ден продължи с работа в малки групи по 30 души.

Обучението в **Група Д, Компютърна грамотност и сърфиране в Интернет**, започна с лекция на доц. П. Петров по Герагогика – модели, принципи, форми и методи на обучение на пенсионерите, мотивация за учене, фактори, които оказват силно влияние върху ефективността на ученето и др.

Следващите лекции и практически занятия бяха провеждани от студенти от специалност «Математика и информатика» и от редовни или пенсиониранни преподаватели от РУ «А.Кънчев».

Резултатът е нова общност на пенсионери от Русенска област, в която:

- ✓ се обменя организационна информация, новини, интересни факти и др. чрез E-mails, Internet, Skype;
- ✓ се описват се интересни събития в Word и се правят презентации с Power Point.

Един от най-важните характеристики на продължаващото обучение на хората от третата възраст е формирането на гражданско общество чрез осигуряване на възможности:

- ✓ за представяне на новите знания и умения в учебния процес от гледна точка на личния опит на обучаемия;
- ✓ за бъдещо прилагане на новите знания за решаване на обществено значими проблеми.

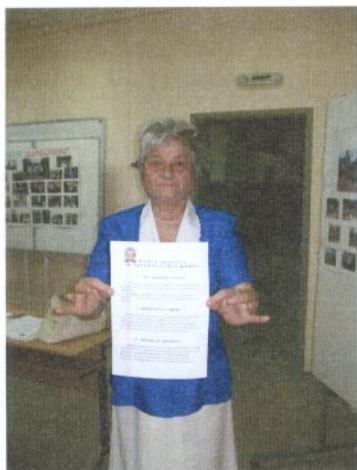
Ето защо, на участниците в академичния ден беше предложено да подготвят, ако желаят:

- ✓ за **Група А** – рецепта за здравословен начин на живот;
- ✓ за **Група Б** – снимки или други материали на културно-исторически обект или събитие, които са ви впечатлили изключително много и желаете да ги представите или ваши кулинарни изделия, изработени дрехи, сувенири и др., които представят нашето или чуждестранното културно-историческо наследство.
- ✓ за **Група В** – примери на добри практики.

В **Група А - Здравословен начин на живот**, д-р Константин Колев, член на Български червен кръст и д-р Руденко Йорданов, председател на Български червен кръст представиха науката Герагогика и по-специално, нейните механизми на влиянието на процесите на стареенето върху способностите на възрастните хора да учат и да живеят пълноценен живот, психологически процеси и научните методи на измерването им, развитието на ценностната система. Особено внимание беше отделено на връзката между физическото и психологическото здраве. Представени бяха важни методи за здравословен начин на живот. Много от участниците са членове на клуб „Дружба“, туристически клуб, клуб „Надежда“, Спортен клуб – ветерани. Те бяха поставили свежи планински цветя на всяка маса, за да подкрепят позицията си, че в планината се запазват здрави и тялото и духа.

Бяха представени рецепти за здравословен начин на живот от Е. Гергиева, Р. Колева и др.

Р. Колева отбеляза за спортна група, в която участва „Правим снимки на постиженията си, пишем есета за активното стареење и солидарността между поколенията, стараем се да бъдем полезни на обществото като, например, поддържаме гробовете-паметници на светини за гр. Русе като Баба Тонка и Панайот Хитов”.

В дискусиата, проведена от Елена Георгиева бяха изведени следните изводи:

- ✓ участията в обществените спортни мероприятия носят на възрастните хора спортна гордост и удовлетворение от добре свършена полезна дейност, с което те не се чувстват отхвърлени, безполезни и ненужни.
- ✓ не оставяйте духа си в бездействие, не се усамотявайте, движете се, общувайте!

В Група Б, Българското и чуждестранното културно-историческо наследство - пътуване от миналото към утрешния ден, д-р Деян Драгоев, археолог в Регионален исторически музей - Русе, изнесе лекция, в която представи законовата база за откриване, съхраняване и популяризиране на археологическите находки в България. Той представи връзката на археологическите разкопки на късноантичната крепост "Калето" край с. Сваленик, Русенския регион от края на VI до началото на VII в. с традициите и обичаите в наши дни. Интерес у обучаемите предизвикаха методите на определяне възрастта на археологическите артефакти.

Участниците представиха българските народни традиции.

Бяха представени обичаи на жънене, Еньов ден и много други.

Жени от с. Батишница представиха уникални национални носии, създадени преди 200 години и обясниха техниките на изработване на отделните елементи.

Представени бяха специфични ястия и празниците, за които са предназначени, както и много др.

Изложбата „Аз като Албания” на г-н Живодар Душков

Студентски клуб „Съхрани българското”

Менторът на групата Димитрина Русева проведе дискусия. Изведени бяха следните основни изводи:

- ✓ Всеки значим исторически момент се отразява в обичаите на населението. Тези обичаи трябва да се популяризират от възрастните хора сред младото поколение, за да не се изгубят, защото с тях се загубва и българската идентичност.
- ✓ Търсенето на историческите корени на някои обичаи или търсенето на връзки между археологическите паметници и традициите в Дунавския регион са интересни области за изследователска дейност за хората от третата възраст.

В Група В, **Солидарността между поколенията – послание към бъдещето**, участваха и млади и стари. Г-н Ст.Стоянов изнесе лекция върху историческите корени на отношенията между различните поколения, научни изследвания върху възрастовите физически и психологически характеристики като предпоставки за формиране на отношенията между тях. Учениците Айлин, Глирия и Аксел от СО «Алеко Константинов» с р-тел г-жа И.Донкова поздравиха участниците с песен.

Младежи членове на Български червен кръст - представиха методи за спасяване на възрастни хора.

В дискусиата, проведена от Румяна Радкова, бяха изведени изводите:

- ✓ И младите и старите имат какво да научат и с какво да са полезни едни на други.
- ✓ Конфликтът между поколенията се игнорира чрез приемането на новото, което означава да се променяш и ти, а това изисква значително усилие.

Академичният ден завърши с докладване на резултатите от секциите и с обобщение:

- ✓ Създадена бяха групи на хора по интереси, които обединяват знанията в различни науки с личния опит на възрастните хора и които създават условия за изява на всеки.
- ✓ Създадено беше общество, в което се осъществяват активни мероприятия, обменят се идеи и знания между поколенията.
- ✓ Комуникациите между хората в групите ще става все повече на базата на съвременните компютърни и информационни технологии.

АНАЛИЗ

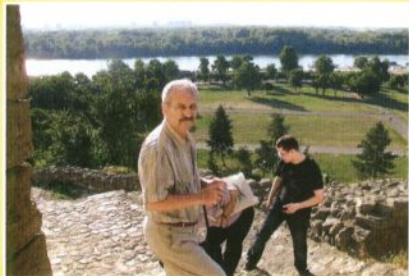
1. Беше създаден тандем между the University of Rouse and UP'2004-Rouse, който може да осъществява продължаващо обучение.
2. Много на брой са желаещите да участват в продължаващо обучение. Те са добре организирани в „Съюз на пенсионерите 2004”, който включва над 7000 члена на територията на Русенска област.
3. Русенският университет разполага с квалифицирани настоящи и пенсиониран преподаватели, които могат да обучават възрастните хора по богатата гама от дисциплини на естествените, инженерните и хуманитарните науки. Разработването на подходящ учебен план и програми е реално изпълнима задача.
4. Русенският университет разполага с кабинети, в които може да се провежда обучението. В по-малките общински центрове могат да се използват помещения на читалищата и училищата.
5. Целесъобразно ще бъде да се търси комбинация между минимално заплащане от страна на обучаващите се и обществено осигуряване на необходимите материални и финансови ресурси.
6. Експериментът за създаване на център за продължаващо обучение на възрастни хора от Русе и областта със съдействието и под ръководството на Русенския университет може да търси подкрепа по публични и НПО програми. (Програма на Министерския съвет, Агенция за развитие на човешките ресурси, Министерство на образованието и науката).
7. Академичният ден на Русенския университет може да стане модел за организиране на продължаващо обучение на възрастни и в други университетски центрове.
8. РУ „А.Кънчев” подкрепя идеите и дейностите на проекта ДАСУН и се присъединява към извода за нуждата от провеждане на продължаващо обучение за възрастните хора.

Отчитане на проекта ДАСУН в Белград, Сърбия, 11-13 юли, 2011г.

Координаторът на проекта ДАСУН г-жа Кармен Щаделхофер

Отчитане на резултатите от проекта ДАСУН в гр. Русе, България

